

Szocialista brigádok a közlekedésben

Több mint 30 000 szocialista brigádtag csaknem 200 képviselőjét üdvözölte Mátyási Árpád, a HKSZDSZ titkára csütörtökön az EDOSZ-székházban tartott közlekedési és szállítási szocialista brigádvezetők tanácskozásán.

Az országos értekezlet a szakszervezet beszámolója, s Rödönyi Károlynak, a közlekedés- és postügyi miniszter első helyettesének szóbeli kiegészítése alapján összegezte a közlekedés múlt évi teljesítményét, megvitatta a szocialista brigádok tennivalóit a közlekedés előtt álló feladatok megvalósításában.

Új Hunyadi

Beszélgetés a nyitódarab rendezőjével

Nincs statisztika arról, hogy az elmúlt hónapokban kit dícsérték és kit szidtak legtöbbször Szegeден. De ha lenne, Szinetár Miklós biztosan a lista elején, ha nem éppen az élén állna. Ő rendezte ugyanis a Rózsa Sándor és a Csárdáskirálynőt, ezt a két teljesen ellentétes érdeklődésű és értékű filmet. Mindkettő alaposan felkavarta a kedélyeket.

A sokat szidott-dicsért rendezővel a televízió hatalmas főrendezői szobájában beszélgetünk ideiglenes szobájában.

badteri rendezéséről, Erkel Ferenc Hunyadijáról, amely július 21-én nyitja a játékot, s azután még két alkalommal, július 23-án és augusztus 5-én kerül a közönség elé.

A szoba falait hatalmas képek borítják. Az egyik a Csárdáskirálynő primadonnája, Anna Moffo mosolyog, egy másikon Madách Tragédiájának tévéváltozatáról készült jelenetek. A legtöbb kép azonban a szegedi szabadtéri idét, Szinetár Miklós rendezéseit a János vitéztől egészen a tavalyi Borisz Godunovig.

— Most már én vagyok a legősibb szegedi. Ott voltam a kezdeteknél, s ott leszek a nyáron is, bár közben, 1960—62-ig három évet kihagytam.

A dóm előtti színpad közönsége 11 rendezését láthatja. A már említettek kivétel a Szentiványi álom, Johanna a máglyán, Faust, Don Carlos, Cigánybáró, Hány János — kétszer —, Bánk bán. S ő rendezte a legszebb, legemlékezetesebb szegedi operaelőadást, Puccini Turandotját.

Most élete első Hunyadi-rendezése következik.

— Az operát nagy sikerű előadással tették a szegedi szabadtéri egyik legnépszerűbb produkciójává. Mindenféle új rendezésnek ebből kell kiindulnia. Igyekszünk újat adni, de nem minden áron. Általában stíliázottabb, dekoratívabb díszletvilággal foglalkozunk — rendezzük újja a művet. A díszleteket Fülöp Zoltán tervezi, aki a szabadtéri színtéren először találkozik Erkelnek ezzel a népszerű operájával.

— A szereplők? — Kiftető a gárda. A közönség régi kedvenceivel találkozhat. A főszerepeket Simándy József, Palesó Sándor, Miller Lajos, Szalma Ferenc és Agai Karola énekelik.

O. L.

„Vesztégyár” Röszkén

Csak az oltás után egy héttel lehet Jugoszláviába utazni

Két nappal ezelőtt közölte lapunk az Egészségügyi Minisztérium közleményét arról, hogy a jugoszlávai városok autonóm tartományban előforduló himlőmegbetegedések miatt magyar állampolgárok Jugoszláviába vagy Jugoszlávián át csak szabályszerű, himlő elleni oltás alapján kiállított érvényes nemzetközi oltási bizonyítvány birtokában utazhatnak. Szegeден és Hódmezővásárhelyen a városi, illetve a megyei Közegészség- és Járványügyi Állomás szakemberei azonnal megtekintték a himlő elleni járványügyi intézkedéseket.

A fenyegető betegség, természetesen, az úgynevezett feketehimlővel azonos, mely nevével onnan kapta, hogy a hólyagszerű kiütések gyakran bevérznek, s így elsőtá-
 nednek, megfeketednek. A feketehimlő lappangási ideje 14 nap, magas lázzal, hólyagos kiütésekkel kezdődik, s mint valamennyi vírusos betegség, cseppfertőzéssel terjed. Ezért az egyetlen megnyugtató védekezési mód a védőoltás, illetve a fertőzött terület lezárása. Így történt ez Jugoszláviában is, ahol akkor zárták le Kosovo tartományt, amikor az Ázsiából éppen hazatért muzulmán zarándokcsoporthét tagja megbetegedett.

A jugoszlávai intézkedéseket itthoniak követték. A járvány megelőzésének érdekében Röszkén, a határ-
 átkelőhelyen szigorú egészségügyi rendszabályokat léptetett életbe a megyei KÖJÁL. Azok, akik Jugoszláviából hazánkba utaznak, kötelesek a határon felmutatni a nemzetközi oltási bizonyítványt. Akik ilyen nem rendelkeznek, azok azonnal megkapják az oltást, és 14 napig „vestégyár”, azaz járványügyi megfigyelés alatt állnak.

Azok a magyar állampolgárok, akik Jugoszláviába akarnak utazni, a területileg illetékes oltóhelyeken szerezhetik be az oltást. Az oltással szerzett védettséget — s így a nemzetközi oltási bizonyítványt is — három évig érvényes. Szegeден a KÖJÁL Tolbuhin sugárút 57. számú épületében hétköznapokon reggel fél kilenctől délig lehet jelentkezni. Eddig mintegy 300-an jelentkeztek a városból, s bár az állomás megerősített epidemiológiai szolgálatot tart, a sorbaállást nem lehet elkerülni. A jelentkezőket — éppen az ő érdekükben — mindenesetre arra kéri, hogy lehetőleg fél 12-ig érkezzenek be az állomásra.

A másik tudnivaló: az utazni óhajtok indulás előtt legalább egy héttel folyamodjanak az oltásért, mert a bizonyítványt csak az azt követő hetedik napon végzett kontroll után tudják kiadni az egészségügyi szervek. Ha az oltás nem volt eredményes, akkor a páciensek újraoltják, de az oltási bizonyítványt megkaphatja, mert öt-hat nap után már meg lehet győződni a következményekről.

A röszkéi határátelölőhely ellátásában szegedi orvosok is részt vesznek; az I. számú belklinikáról siettek a járási egészségügyi szervek segítségére. Ők, természetesen, az elsők között kapták meg a védőoltást. A megyében jelenleg 4 ezer személyre elegendő oltóanyag áll rendelkezésre, s az utánpótlás beszerzésére így egyelőre nincs szükség.

Három keramikus kiállítása

A November 7. Művelődési Központ immár két éves képzőművészeti sorozatának, az Irányzatok és műfaji törekvések a mai magyar képzőművészetben címűnek tegnap megnyitott kiállítása a magyar kerámiaművészet három megnyitójának, Kovács Margitnak, Gádor Istvánnak, és Gorka Gézának alkotásait mutatja be. A kamaratárlatot Herczeg Iolya művészettörténész nyitotta meg a modern magyar kerámia úttörői című előadásával.

A három keramikus é század magyar kerámiaművészetének legjelentősebb alkotója. Megőrzők és megújítók egyszerre. Úgy teremtenek modern kerámiát, hogy hűek tudnak maradni az évszázados magyar népi kerámia vívmányaihoz, hagyományaihoz.

Kovács Margit a népi imádságok legszebbjeit menti át egy más műfaj szférájába, csodálatos áhitattal. Bibliikus témájú faliképei és figurális alkotásai egyszerre szólnak a mához, de tisztelgések is a népi ábrázolóművészet előtt. A folklorélemeket ihletetten emeli és alakítja egyéniségének bájához, megbocsátó humorához és lírai alkotásához.

Gádor István kísérletező, játszani is szerető alkotóművész. Keresi a kerámia új útjait, a lehetőségeket. Tárlain, faliképein szívesen alkalmaz különféle anyagokat. Játsszik a formákkal, a

színekkel és a díszítéssel úgy, hogy a játékoság az életöröm és életszeretet jelképévé nő alkotásain.

Gorka Géza szigorú és tartózkodó művész. Sajátos formájú vázái képviselik őt, melyeknek őseit egyaránt megtalálhatjuk a legrégebbi kerámiákban, és a magyar nép kerámiatárgyai között is. Finom vonalú, színeiben összefogott és lírai alkotásai mutatják művészetének lényegét.

Minél többet, minél hamarabb

Január 30-án, tehát idestova két hónappal ezelőtt 2110 levél helyett című írásunkkal új rovatot indítottunk útjára a Délmagyarországon: a Mindenki fórumát. A tegnapi nappal értünk a végére, illetve, hogy mégsem hagyjuk abba, hogy milyen módon és szándékkal akarjuk folytatni, arról később még szót ejtünk. A végére értünk olyan értelemben, hogy február 5-től március 23-ig 35 cikkben tulajdonképpen feldolgoztuk azt a temérdek, egészen pontosan 1055 kérdést, amely a novemberben és decemberben rendezett tanácsági beszámolókon elhangzott.

A város lakóinak joga van kérdéseket feltenni a tanács-
 tagokhoz, s utóbbiak kötelessége, hogy válaszoljanak. Az 1055 kérdésre tehát 2110 levelet kellett volna postára adni — innen a rovatot indító cikkünk címe —, egyet az illetékes tanácsi szervnek vagy vállalatnak, s azután megint egyet, a választ, a kérdézőnek. Ez vége-hossza sose lesz munkának ígérkezett. Ekkor kereste meg a városi tanács titkársága a szerkesztőket, hogy csináljanak meg együtt a válaszokat. A praktikus szemponton kívül emellett szót ért még döntőbb érv is: az, hogy az 1055 kérdésnek a nagy része egyáltalán nem magánügyben, hanem nagyon is közügyben hangzott el. Nem értünk meg annak feltételezésével senkit, hogy ezeket a város lakói közül bárki feltehetné volna, nemcsak az, aki elment tanácsági tanács-
 beszámolójára, s valóban melléne szegedre a kérdést. A válaszok tehát nemcsak a kérdézőket érdeklik, hanem a város valamennyi választópolgárát, egyáltalán nem túlzunk, ha azt mondjuk, valamennyi lakóját.

A tanács titkárságának javaslatát nagy örömmel vettük, hisz a mi olvasóink is jórészt e város lakói, legszébb kötelezzük rendelkezésükre állni a közügyekben. De a javaslatból annak a jelét is láttuk, hogy a meg-növekedett önállóságú tanácsban megnövekedett a felelősség is a város polgárait szemben. Az az ötlet, hogy a naponta 43—44 ezer példányban megjelenő Délmagyarországon kapjanak helyet a válaszok, tehát a város teljes nyilvánossága előtt, a szocialista demokracizmus jegyében fogott.

Erdemes elmondani, hogy miként is született a Mindenki fóruma 35 folytatása. A titkárság az összegyűlt 1055 kérdést jellegük szerint csoportosította, úgy kapott önálló fejezeteket a földgáz használatára való áttérés, a közvilágítás, a lakóházfelújítás, a

közlekedés, a közbiztonság, a fűtés, a városrendezés, a közművek, a művelődésügy, az egészségügy, és a kereskedelmi ellátás. Ezek persze csak a nagy kérdéscsoportok voltak, bennük sok-sok apróbb-nagyobb, bár fontos rész kérdéssel. A tanácsnál ezek után témaköröknek megfelelően összeültek a szakemberek, a tanács éppen illetékes szakigazgatási szerveinek a vezetői, a dolgban érdekelt és felelős vállalatok igazgatói és hol tetelesen, hol egyes kérdéscsoportokat összefogva adták meg válaszait. Az újságíró magne-
 tofonszalagra rögzítette a beszélgetéseket, melyek néha parázs vitákká is váltak. Meg kell hagyni azonban, hogy csak nagyon ritkán kellett azért vitatkozni, mert valaki „el akarta kenni a problémát”, a hangulat leginkább a legjobb megoldás keresése közben forrósodott föl.

Már szó volt róla, hogy nem minden kérdésre született tétel, csak arra a kérdésre adott választ, tehát úgy is mondhatnánk, hogy nem feleltünk mind az 1055 kérdésre. De nem is lehetett volna. Azt nem teszük lehetővé a tanácsi tervezés jelenlegi feltételei, hogy valaki felelőssége tudatában kijelentse, hogy melyik utcában szerelnék föl majd 1973-ban vagy azután újabb közvilágítási lámpákat —, hogy csak egyetlen, de érzékletes példát mondjunk. A cél nem is az volt, hogy ha török, ha szakad, minden egyes kérdésre válaszoljunk, hanem, hogy amire lehet, konkrét választ adjunk, amire nem lehet még válaszolni, vagy egész egyszerűen nem kell mondani — mondjuk meg őszintén, tisztességesen.

A Mindenki fóruma ilyen módon tulajdonképpen a várospolitika jelenlegi helyzetének enciklopédiájaként is felfogható. Benne van minden örömről és bánatunk, minden eredményünk és kudarcunk. Csak így válhatott a szándék a valóságban is a szocialista demokracizmus fórumává, mindenki fórumává. Tegyük most hozzá, hogy azért az örömeink, az eredményeink vannak többségben? Felesleges, hiszen a kérdésekből is kicsendült, hogy minden szegedi látja, tudja, hogy gondjaink a növekedés gondjai, ahogy kisé-
 vé fellelengzősen, de mégis igazán szoktuk mondani: a város gyors ütemű, dinamikus fejlődéséből erednek.

Egyetlen kérdés, javaslat, panasz sem marad azonban pusztába kiáltott szó. Mint ahogy a Mindenki fóruma cikkeiben több helyen is leírtuk, a tanács illetékes szakigazgatási szerveinél, illetve az I. kerületi tanácsi hivatalnál — mely az új szervezés szerint mint I. fokú hatóság, lényegében az egész város (jobb szó híján) üzemeltetésének gazdája — nyilvántartásba vették valamennyit, a közérdeknek megfelelően rangsorolták őket, s beépítik a következő évi terveikbe, beiktatják a végzendő feladataik közé. Mert a kérdések többsége valóban közérdekű, és ezért számba vehető, tervezhető, ami egyúttal jelzi az emberek, a lakosság érzékét is a közéletben oly fontos demokraciához. Szinte csak kuriózumként említhető meg, hogy akadt, aki megkérdezte, hogyan adhatná el magánházát? Az ilyen és az ehhez hasonló kérdésekre természetesen ezután sem adható ezen a fórumon válasz. Saját ügyeinkben, egyéni dolgainkban mint eddig is, ezután is nekünk, magunknak kell eljárni.

A Mindenki fóruma be-
 szökött cikkében még csak későbbi lehetőségként merült föl annak gondolata, hogy a tanács külön pénzügyi alapot hozhat létre, amiből a lakosság által sürgetett legfontosabb tennivalókat elvégeztethet. Azóta a tanácsülés az ideiköltségvetésben 3 millió forintot meg is szavazott erre a célra. Tanácsági alaphoz neveztek el, ami ismét csak arra utal, hogy a tanácsnál új módszerek terjednek el, hogy egyre nagyobb fogékonyság nyilvánul meg a lakosság gondjai iránt. A 3 millió forint szerény összeg, de alaphoz, fundamentumnak azért nem csekély; ha ráépítjük az emberek tenni-
 akarását is a közösség érdekében — megköszorozható. Az említett tanácsülésen fogadták el a népfront és a tanács felhívását is a társadalmi munkára. Hogy ez a felhívás mennyire találkozott a lakosság elvárásával, mutatja, hogy az első közös munkába, a fűtésbe máris százzal kapcsolódott be a fiatalok és az idősek, a nyugdíjasok is.

Lapunk a maga módján, azzal is hozzá tud járulni ahhoz, hogy egyetlen jogos kérdés se merüljön feledésbe és minden válasz valóban válasz legyen —, hogy ha más formában is, de továbbra is fenntartja a Mindenki fóruma rovatot. Ezentúl nem naponta, de mégis rendszeresen, háromhetenként, havonta jelentkezünk vele, s rákérdezzünk az illetékesekre; betartották-e ígéretüket, intézkedtek-e egy-egy ügyben, s lett-e intézkedésüknek foganatja? Ne is mondjuk, nem magyarázgatásokra leszünk kíváncsiak, hanem a tényekre. Az eredményekről szeretnénk elsősorban beszámolni.

Az év vége előtt ismét lesznek tanácsági beszámolók, igaz, ebben a választási ciklusban már az utolsók, mert a tanács tagok mandátuma most csak két évre szól. Munkánk, tennivalóink azonban soha véget nem érők, fejlődésünk, e város, Szeged fejlődése sem áll meg. Dolgunk mégis az, hogy minél többet tegyünk érte, minél hamarabb.

O. L.

Fehér Kálmán

Hahó, a tenger!

Magyar film. Rendezte Palásthy György. Írta Török Sándor. Operatőr Forgách Ottó. Zene Lovas Ferenc. Főszereplők Kovács Krisztián, Balázsovits Lajos, Muszte Anna. Olyanok ezek a Hahó-filmek, mint a magyar labdarúgás: szépen játsznak, de gólt nem tudunk lőni. Ahogy azonban a gól nélkülű labdarúgásra sem mondhatjuk, hogy értelmetlen, hiszen így se megy ki a divatból, a Hahó-filmek sem haszontalanok.

Emlékszünk az elsőre, a Hahó, Ócsira, amelyben Ócsi az időt kereste, azaz azt kutatta, miért nincs a felnőtteknek idejük arra, hogy vele foglalkozzanak. Az időt egy sárkány őrízte; ezt tudta meg a film végére

Ócsi. Szép játék volt, amíg odaig eljutott. Sok minden kiderült a gyerekek érzékenységéről és értelmességéről, a felnőttekről pedig, hogy fatuskók. De azután már gólnak kellett volna következnie; tehát valami fontos tudnivalónak arról, hogy hát a felnőtteknek tényleg miért nincs idejük. A gól azonban elmaradt. Mert azazal, hogy az időt a sárkány őrzi, a világon semmire sem jutottunk. A film végén ugyanott álltunk, ahol az elején.

A folytatásban, a tegnap bemutatott Hahó, a tengerben szintén nagyon szép a játék. Ócsinek kistestvére születik; ebből indul a bizonydalom. Most is nagyon sok mindent megtudunk a gyerekek értelmességéről és

Új filmek

érzékenységről, s tiszta szívből gyönyörködhetünk a főszereplő Kovács Krisztián bájos „férfiasságában”. De most sem jutunk az évtőlágon sehova. Az még hagyján, hogy az egész filmet át-
 festik az idill, a mese színei, végtére is, ez a vállalt műfajból következik. A baj az, hogy a tartalmat közhelyek határozzák meg. A filmben minden Kovács Krisztiánra épül, s nem valami új, érdekes, esetleg izgalmas közölnivalóra.

A film hivatásos színészei nem tudnak mit kezdeni szerepükkel. Balázsovits Lajos, az apa, játéka erőltetett, mesterkelt, Muszte Anna, az anya pedig halovány, vérszegény.